

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสม ตามโปรแกรมของ Kelley ต่อพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมของนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 3

สมมติฐานของการวิจัย

1. พฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมของนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 3 ที่เข้ารับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสมตามโปรแกรมของ Kelley จะเพิ่มขึ้นมากกว่านักศึกษาระดับปีที่ 3 ที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกพฤติกรรม
2. พฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสมของนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 3 ภายหลังจากเข้ารับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสมตามโปรแกรมของ Kelley จะเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเข้ารับการฝึกพฤติกรรม และจะคงอยู่ในระยะติดตามผล 1 เดือน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ภาคปลาย ปีการศึกษา 2536 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติวิทยาเขตศเล จำนวน 48 คน การที่เลือกนักศึกษากลุ่มนี้มีเหตุผลดังต่อไปนี้ คือ

1. นักศึกษากลุ่มนี้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย กลุ่มที่ยังไม่มีผู้ใดเคยทำการศึกษาวิจัยเชิงทดลองเพื่อเพิ่มพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสมมาก่อน และผู้วิจัยให้ความสนใจในแง่ที่ว่า จะเป็นผู้ที่สามารถนำผลการฝึกไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ต่อผู้ร่วมงานและต่อวิชาชีพของตนได้จริง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในแง่จิตใจและอารมณ์ต่อบุคคลที่มีสัมพันธภาพด้วยโดยตรง

2. ในฐานะที่ผู้ทำวิจัยเป็นพยาบาลวิชาชีพ ประจำอยู่ที่โรงพยาบาลหัวเฉียว สังเกตเห็นว่า พฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมเป็นการแสดงออกที่ให้ประโยชน์ทั้งผู้มารับบริการ ตัวพยาบาลและผู้ร่วมทีมงานอีกด้วย ผู้วิจัยคิดว่า การที่จะสร้างให้พยาบาลมีการแสดงออกอย่างเหมาะสมได้ทุก ๆ สถานการณ์นั้น จะต้องปลูกสร้างตั้งแต่เริ่มต้นศึกษาการให้การพยาบาล ดังนั้นจึงเลือกศึกษากับนักศึกษาพยาบาล

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากคณาจารย์ที่รับผิดชอบนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ในการขอข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ขอทราบจำนวนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ทั้งหมด รวมทั้งตารางชั้นฝึกปฏิบัติหน้าที่บนหอผู้ป่วยของนักศึกษาทุกคน ขอคำปรึกษาแนะนำและความอนุเคราะห์ในการขอพบกับนักศึกษา

2. ให้นักศึกษาพยาบาลจำนวน 48 คน ทำแบบวัดพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสม (CSES) ใช้เวลาประมาณ 30-45 นาที จากนั้นนำแบบวัดที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ คือถ้าแบบวัดฉบับใดตอบไม่ครบทุกข้อต้องตัดออกทั้งฉบับ พบว่าใช้ได้ทั้ง 48 ฉบับ

3. ตรวจสอบแบบวัดทุกฉบับ นำค่าคะแนนรวมทั้งฉบับมาจัดเรียงลำดับจากน้อยไปมากตามลำดับ คัดเลือกนักศึกษาที่มีค่าคะแนนต่ำของกลุ่มและต่ำกว่าเกณฑ์กลางได้ทั้งสิ้น 25 คน

4. นักศึกษาทั้ง 25 คนสมัครใจเข้ารับการฝึก ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลากเลือกมา 16 คน เพื่อเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลองจะได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสม ส่วนกลุ่มควบคุมจะไม่ได้รับการฝึกพฤติกรรม

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ออกแบบการทดลองเป็นแบบกลุ่มควบคุม มีการทดสอบระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลองและระยะติดตามผล (Randomized Pretest-Posttest and Follow-up test Control Group Design)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1.1 เอกสารประกอบคำบรรยาย

1.2 วิดีทัศน์

1.3 แบบสอบถามเพื่อจำแนกความแตกต่างของพฤติกรรมการแสดงออก

อย่างเหมาะสม (Assertion Response Discrimination Index : ARDI)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัดพฤติกรรมการแสดงออก

อย่างเหมาะสม (The College Self- Expression Scale : CSES)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะคือ ขั้นเตรียมการก่อนการทดลอง ขั้นดำเนินการทดลองและขั้นติดตามผลการทดลอง

1. ขั้นเตรียมการก่อนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้คือ

1.1 ผู้วิจัยศึกษาและจัดโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมโดยยึดแนวคิดในการสร้างโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสมตามกรอบของ Kelley เป็นหลัก และนำมาสร้างเป็นกรอบการฝึกตามแผนภาพที่ 4

การฝึกในครั้งนี้ มีระยะเวลาในการฝึก 5 สัปดาห์ โดยฝึกสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ในวันจันทร์และวันพฤหัสบดี ครั้งละประมาณ 3 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งสิ้น 30 ชั่วโมง

1.2 การเตรียมตัวของผู้วิจัย โดยฝึกฝนความคล่องตัวในการใช้ทักษะแต่ละทักษะของพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสม ด้วยการทำหน้าที่กระจกและอัดเทปบรรยายของตนเอง เพื่อเป็นตัวแบบในการฝึกพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสมให้กับผู้รับการฝึก

1.3 เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1.2.1 วิดีทัศน์ตัวแบบพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสม

1.2.2 แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสม (ARDI)

1.2.3 เอกสารประกอบการบรรยายในแต่ละชั่วโมงการฝึก

1.4 ขอความร่วมมือจากคณาบดีคณะพยาบาลศาสตร์และคณาจารย์ที่ดูแลรับผิดชอบ นักศึกษานายบาลชั้นปีที่ 3 และขอความร่วมมือจากนักศึกษาในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้

1.5 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนและเกณฑ์ที่กำหนดไว้ข้างต้นและเก็บคะแนน จากแบบวัดพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสม ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไว้เป็นคะแนน ก่อนการทดลอง

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 ผู้วิจัยจัดโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสม ภายใต้ กรอบการฝึกพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสม ในวันพฤหัสบดีที่ 16 ธันวาคม 2536 - 16 มกราคม 2537

2.2 หลังเสร็จสิ้นการฝึกพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสมตามโปรแกรม Kelley แล้ว ให้ผู้เข้ารับการฝึกทำแบบวัดพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสม (CSES) และ แบบประเมินโครงการการฝึกพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสม เพื่อคู้ค่าคะแนนพฤติกรรม การแสดงออกอย่างเหมาะสมระยะหลังการทดลอง และสำรวจความเหมาะสมของโปรแกรม การฝึกพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสมตามแนวคิดของ Kelly

3. ขั้นตอนติดตามผล

หลังสิ้นสุดการฝึกพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสม 1 เดือน ให้นักศึกษากลุ่ม ตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบวัดพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสมชุดเดิม เป็นคะแนนระยะ ติดตามผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนจากแบบวัด พฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสม (CSES) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อน การทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

2. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมแสดงออก อย่างเหมาะสม (CSES) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยวิธีทดสอบค่าที (t-test) ดังนี้

2.1 ระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมด้วยการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มอิสระ (independent t-test)

2.2 ระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลภายในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมด้วยการทดสอบค่าที่แบบกลุ่มเดียวกัน (dependent t-test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย ปรากฏว่า พฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3. ที่เข้ารับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมตามโปรแกรมของ Kelley เพิ่มมากกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกพฤติกรรม และมากกว่าก่อนเข้ารับการฝึกพฤติกรรม ตลอดจนคงอยู่ในระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

ข้อเสนอแนะ

1. โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมตามแนวคิดของ Kelley เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่มีการจัดเรียงลำดับขั้นตอนของการฝึกไว้แล้วอย่างชัดเจน ผลดีของการนำไปใช้ คือ สามารถนำมาใช้ได้เลยโดยไม่ต้องพัฒนาใหม่ เพียงแต่ศึกษาให้เข้าใจ จนกระทั่งสามารถแสดงออกได้และสามารถถ่ายทอดได้ จุดบกพร่องคือบางครั้งไม่ตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกในขณะนี้
2. ควรมีการติดตามผลหลังการวิจัยนี้เป็นระยะ ๆ ทุกภาคการศึกษา เพื่อประเมินความคงทนถาวรของพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสม
3. ควรนำโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมบรรจุเข้าในหลักสูตรวิชาชีพการพยาบาล เพื่อให้นักศึกษาทุกคนได้เรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
4. ควรพัฒนาแบบวัดที่สามารถวัดพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมเฉพาะวิชาชีพพยาบาลขึ้นมาใช้